

LA REVISTA DE SANT JUST DESVERN
DES DEL 1979

La restauració de la riera de Sant Just: Ha servit per a alguna cosa?

- > **Entrevista a Lurdes Ruiz**
- > **El comportament electoral dels santjustencs**
- > **L'Atletisme Sant Just vol una pista reglamentària**

- 3 > **EDITORIAL**
El retorn a la quotidianitat que ens esperona
Taula de Redacció
- 3 > **LA TIRA D'EN PEROT CORRECUITA**
Pere Olivé
- 4 > **EN PORTADA**
La restauració de la riera de Sant Just: Ha servit per a alguna cosa?
Narcís Prat Fornells
- 6 > **EN PROFUNDITAT**
Entrevista a Lurdes Ruiz Riera, santjustenca i tècnica d'educació de l'Ajuntament acabada de jubilar
Beatriz de la Prida
- 8 > **POLÍTICA LOCAL**
El comportament electoral dels santjustencs
Josep Lluís Gil Rivera
- 10 > **DIA A DIA**
Notícies en format breu
- 16 > **COMERÇ PRÒXIM**
Fosalva: 114 anys de tradició i passió per la cansaladeria
Mariona Sales Vilanova
- 18 > **CRÒNICA PASSADA**
El telègraf òptic militar de Sant Pere Màrtir (Primera Part)
Juli Ochoa
- 21 > **SOLIDARITAT**
En Bici Sense Edat, somriures solidaris
Isaac Santana Angulo
- 22 > **COL-LABORACIÓ**
Els pagesos del Parc Agrari del Baix Llobregat
Justícia i Pau Sant Just Desvern
- 25 > **LA BÚSTIA**
La Xarxa Educativa de Sant Just crea comunitat
Núria Jiménez i Huertas
- 26 > **ESPORTS**
El Club Atletisme Sant Just encara espera la construcció d'una pista d'atletisme reglamentària
Andrea Asmarats Mir
- 27 > **ESPORTS FLAIX**
ATLETISME HOQUEI
VÒLEIBOL FUTBOL
PATINATGE
- 30 > **FOTO DEL MES**
Els 50 metres de carrer que col·lapsen el centre del poble
- 30 > **PASSANT L'ESTONA**
Problemes d'escacs
Miquel Blanc
- 31 > **INDRETS PERDUTS**
La font de la Bona Aigua
Albert Hill Giménez
- 32 > **ELS LECTORS VAN DE VACANCES**

El retorn a la quotidianitat que ens esperona

> S'ha acabat l'asfixiant mes d'agost que ens ha fet suar de valent. Reprenem la marxa amb forces renovades i ambiciosos, amb ganes de recuperar els hàbits oblidats i arraconats durant les vacances. Com cada setembre, ens repetim el mantra de les velles promeses i els nous propòsits per al nou curs. Ho repetim també cada Cap d'Any, com uns rituals indestruïbles d'unes dates icòniques que ens inciten a fer plans i a establir objectius de millora que, indefectiblement, incomplim en una bona mesura. La bona voluntat, que no falti.

També, com cada setembre, comença un nou curs escolar. Enguany, a Sant Just ens du la novetat dels mòduls prefabricats a l'escola Montserrat i a l'Institut, un avançament dels que també s'instauraran el curs vinent al costat del tanatori, precursors del nou institut-escola. Tot plegat, una mostra més que la realitat i la previsió/planificació escolar no van mai de bracet. Els gestors públics, Ajuntament i sobretot la Generalitat, ens hauran d'explicar algun dia per què els recursos arriben sempre tard. És només un tema de manca de diners, o és cosa d'interessos partidistes?

El setembre ens du també la represa de l'activitat esportiva. Els clubs, i els equips santjustencs que els donen vida, lluitaran un any més per aconseguir una

categoria més elevada, o per mantenir la que tenen, no fos cas. Clubs i esportistes es confabularan per assolir uns objectius més ambiciosos que l'any anterior. Especialment engrescador serà el repte de l'Hoquei Club per mantenir la categoria a l'elit de l'hoquei, l'Ok Liga. Les bones sensacions que ofereix l'equip en l'inici de la campanya ens fan creure en l'esperança que la fita serà possible, amb l'ajut d'una afició que mai els deixarà caminar sols. La Bonaigua serà una olla de pressió.

I amb el final de l'estiu, el nou govern municipal podrà, a la fi, posar-se a treballar de valent. I a nosaltres, LVdV, ens du també novetats. Al comiat dels nostres col·laboradors més veterans, el Miquel Blanc i el Pere Olivé, seguiran canvis i seccions noves que incorporarem en el pròxim mes d'octubre. Abans, en aquesta mateixa edició, obrim una finestra al comerç local. I, a començaments de novembre, tindrà lloc un nou Debat de La Vall de Verç. La nostra edició digital continuarà creixent i hi apostarem també per la diversitat d'opinions i de punts de vista sobre el dia a dia de Sant Just.

Reserveu lloc i agafeu les crispetes: comença l'espectacle. <

La Taula de Redacció

Subscripcions i publicitat:

Tel. 681 309 819
administracio@lavalldeverc.cat
www.lavalldeverc.cat

Punts de venda:

Cal Llibreter
C/ Bonavista, 81
Tel. 936 818 583

L'Escrivà
C/ Salvador Espriu, 1b
Tel. 934 738 227

Quiosc La Mallola (Esplugues)
C/ del Nord - C/ Rafel de Casanova

iQuiosc
www.iquiosc.cat

C/ Ateneu, 3
08960 Sant Just Desvern

www.lavalldeverc.cat

@lavalldeverc

Edita:
Secció revista de l'Ateneu de Sant Just Desvern

Dipòsit Legal: B-35237-1980

Membre de l'ACPC

Prensa Comarcal

Direcció:
Josep Lluís Gil Rivera
josepl.gil@lavalldeverc.cat

Taula de Redacció:
Andrea Asmarats Mir
Josep Lluís Gil Rivera
Beatriz de la Prida
Glòria Romero Aloma
Mariona Sales Vilanova
Isaac Santana Angulo

Col·laboradors:
Miquel Blanc
Albert Hill
Juli Ochoa
Pere Olivé
Narcís Prat
Mireia Redondo

Disseny:
Quim Trias

Maquetació:
Nuri Rosés Marinell

Secretaria:
Anna Rosa Jansà

Foto portada:
Isaac Santana

Assessorament lingüístic:
Servei Local de Català

Impressió: Cevagraf scc

Tiratge: 530 exemplars

Tramesa d'originals:
redaccio@lavalldeverc.cat

- La recepció d'originals es tanca sempre el dia 20 del mes anterior a la publicació de cada número.
- Els articles i cartes de lector han d'anar signats per l'autor o amb pseudònim. En aquest últim cas la redacció ha de ser informada de la seva autoria.
- La Taula de Redacció no comparteix necessàriament totes les opinions i pensaments expressats en els articles i escrits publicats a les seves pàgines.

Contacte:

Amb el suport de:

La restauració de la riera de Sant Just: Ha servit per a alguna cosa?

Narcís Prat Fornells. Professor Emèrit d'Ecologia de la Universitat de Barcelona

➤ En un article anterior vaig proposar de dir-li a la Riera de Sant Just, la riera de la Canya, ja que està plena de canyes i no té el bosc de ribera de verns, que segons el nom del poble li correspondria. Ja em queixava en aquell moment que l'Ajuntament té la riera abandonada. Només cal veure el pressupost que hi dedica. A principis de 2023, l'Ajuntament va fer unes accions de restauració de la riera, a la zona de Can Roldán i de Can Mèlich, per intentar controlar la canya. Els resultats no són gaire reeixits.

A la zona de Can Mèlich, la canya es va tallar i esmicolar. L'acció ha estat inútil: la canya ha tornat amb força i la riera torna a estar igual que estava abans del tractament. És a dir, s'han gastat diners per res. La restauració d'una riera i el tractament de la canya s'han de fer d'una manera determinada, si de veri-

Zona Can Mèlich. A dalt, quan es va estassar la canya (26/02/2023). A sota, la canya s'ha recuperat totalment (05/09/2023)

tat es vol fer un control del seu creixement i no un "pintat de verd abans de les eleccions". I les úniques solucions són aquelles que es basen en el funcionament de la naturalesa (SBN: Solucions basades en la naturalesa).

A Can Mèlich es veu una possible solució, derivada d'una actuació anterior, quan es va fer el túnel d'ATLL. Entre el pont de la carretera i uns 200 metres més avall, es va fer una plantació d'arbres al marge esquerre. Es pot veure molt bé que no hi ha canyes sota els arbres, tot i la invasió soferta per la canya que s'havia eliminat al mes de març. En canvi, al lloc on no hi ha arbres surt la canya amb força. La canya és una espècie que necessita una forta intensitat de llum, amb ombra no creix bé. I a més, les arrels de l'arbre no faciliten que es puguin establir els rizomes. Si en lloc de tallar la canya i prou, haguessin plantat arbres i durant uns anys (mentre els arbres creixen) es controla la canya, a la llarga, aquesta ja no creixeria. En comptes d'actuar sense pensar, és millor pensar primer i aprendre de la natura i de la molta gent que ja actua d'aquesta manera.

A la zona de Can Roldán, l'acció va ser més dràstica. Es va treure la canya, incloent-hi els rizomes, i es va excavar el riu, quedant uns pendents molt grans als dos marges. En el marge dret es va posar una xarxa en un tram per evitar l'erosió. Actuació contundent, amb maquinària pesant. Un intent de "dominar" la natura, un altre intent destinat al fracàs. En aquest moment, tot i l'estiu tan sec, la canya ja ha tornat, està començant a rebrotar i, fins i tot, ha travessat la malla. Junt amb la canya van sortint altres plantes. Si no es fa res, en poc temps tornarem a tenir la riera plena de canyes.

El perfil tan inclinat del talús i l'excavació de la llera fan que l'aigua guanyi força i ja es comença a veure una erosió important a la llera que acabarà fent caure els talussos. El riu tornarà al seu equilibri (erosió/sedimentació), reomplint la major part del que es va excavar. O sigui, més diners gastats amb poc rendiment, el final serà el mateix que a Can Mèlich.

Tampoc s'ha intentat seguir el que la dinàmica fluvial demana. En aquesta zona, en lloc d'aprofundir el riu s'hauria hagut d'eixamplar, disminuint el pendent. Això s'ha de fer construint terrasses en la zona de ribera i plantant, altra volta, arbres que fixin el terreny (un que ho feia l'han mig descalçat i s'ha mort). O sigui que no podem felicitar l'Ajuntament per la seva actua-

Zona Can Roldán, 05/09/2023. Gran excavació amb perfils amb molt pendent. Es veu com la canya comença a sortir. Si no es fa res, acabarà com a Can Mèlich

ció. La pròxima vegada que pensin una mica més abans d'actuar, o que busquin algun assessorament que tingui clar què és la sostenibilitat, ambiental i monetària.

Atenció a la Bonaigua

Amb aquest antecedent, què podem esperar del que es faci a la riera, a la zona de la Bonaigua, quan s'urbanitzi i es facin cases i pisos a la zona propera al riu? Bé, us ho podeu imaginar, si us apropau a la zona i mireu què estan fent a "Els Garrofers". Talussos, carreteres, ciment. Què passarà amb l'aigua d'escolament quan vingui la propera DANA?

A principis d'any, l'Ajuntament ens va presentar el projecte que havien elaborat per la zona de la Bonaigua, després d'un any de suspensió de llicències. Van organitzar un procés de participació on ens oferien tres possibilitats: la possible actualment, que és la més impactant amb molts habitatges i ocupant la zona de l'antiga bòbila. També dues alternatives "més verdes", amb uns dibuixos fantàstics on es veien molt els arbres i poc les cases.

La tercera de les alternatives era "socialment més justa" perquè hi havia més habitatges de protecció oficial, però no existia l'opció zero. És a dir, obrir la riera sense construir habitatges. Estava clar que la gent triaria la tercera de les tres presentades. Feia una mica de ferum de maniobra electoral que no pas de ganes de discutir a fons el problema. Es va organitzar un procés de participació, on es va presentar el projecte, lloant l'alternativa 3, és clar. Aquí ja es va generar polèmica, la gent no ho veia clar.

L'alcalde va dir que no acceptava un altre cas Sant Cugat (Nuñez i Navarro) i que s'havia de construir si o sí, l'alternativa

zero era impossible perquè arruïnaria l'Ajuntament per sempre. La gent no s'ho va prendre gaire bé. Al cap d'uns dies es va fer la segona sessió, on es pretenia que tothom (dividit en grups) digués la seva per elaborar un document de discussió final. Però el retorn, amb la decisió del que es volia fer... es faria després de les eleccions!

Això és, com a mínim, lleig. Com pots fer un projecte de participació, la conclusió del qual el deixes per a després d'unes eleccions? Podria canviar l'Ajuntament i els nous regidors podrien decidir que tot allò no servia per a res. Una mica presa de pèl a la ciutadania sí que ho sembla. Els que hem estat en processos de participació sabem que la sessió més important sempre és la de retorn, que és a on es decideixen les coses. Deixar-la per passades les eleccions no és gaire elegant, com a mínim.

Han passat les eleccions, l'equip de govern és el mateix. Veurem què passa ara. Vist que l'oposició al projecte és limitada i que, fora dels de sempre, la majoria silenciosa ha decidit que les coses continuïn igual, què ens espera? Potser un temps de silenci i després ja tindrem projecte. Veurem si realment tenen ganes que la gent ajudi a decidir, o si fan un altre procés de participació fet a mida, per tal que ells decideixin el que segueix ja tenen decidit.

La riera encara estarà plena de canyes per molt temps, si continuem així. Quina serà la resposta de la gent? Tots aquells nouvinguts en els darrers anys, estan assabentats que la Vall tan verda i natural que se'ls hi ha venut, ja no serà tan verda? Ens agradaria que es pogués fer un procés obert de debat, amb dades i xifres concretes, on també es consideri la solució zero. Com més transparència, millor. Seguirem atents... ◀

“L’educació es troba en un canvi constant, i el que s’intenta és que porti sempre a una millora”

Entrevista a Lurdes Ruiz Riera, santjustenca i tècnica d’educació de l’Ajuntament acabada de jubilar

Beatriz de la Prida

> **Quina és exactament la labor que exercies en el teu dia a dia com a tècnica d’educació? De totes elles, de quina en gaudies més?**

Bàsicament, la gestió dels serveis educatius municipals, principalment el manteniment, vigilància i neteja dels centres de primària. Però anava més enllà, com la gestió dels recursos pressupostaris i humans de l’àmbit educatiu del municipi, amb elaboració de projectes, organització d’actes i activitats, campanyes informatives i educatives, suport a l’escolarització, dinamització del consell escolar municipal, participació en els consells de centre, etc. També donar suport als centres, recollint les seves necessitats i problemàtiques per mirar de donar-hi resposta, així com a les famílies.

El que més m’agradava era organitzar i participar en activitats per a la comunitat educativa i el contacte amb les famílies.

Lurdes Ruiz ha esdevingut important per donar continuïtat a la política educativa a Sant Just

Què et va impulsar a treballar a l’Ajuntament? Quants anys t’hi has dedicat? Com et vas interessar a treballar com a tècnica d’educació i què et va motivar a dedicar-hi tant de temps?

Realment no hi va haver cap motiu en especial. Van ser un cúmul de successos que em van acabar conduint, quan tenia 16 anys, a entrar a treballar-hi com a telefonista. Em vaig llicenciar en Magisteri i en Filologia Catalana. Després de passar per diferents departaments, el regidor d’Educació em va proposar optar a aquesta feina perquè pensava que podia ser una bona candidata. Vaig fer les oposicions i ara ja feia trenta-tres anys que exercia aquesta tasca de la qual, just aquest any, m’he jubilat.

Què va suposar treballar en i per al teu poble? T’ha suposat algun mal de cap?

Treballar en l’entorn on vius cada dia et dona l’avantatge del coneixement del medi on passen les coses, dels seus habitants i de la proximitat que et permet entendre millor i poder actuar davant les circumstàncies o problemàtiques que es presenten. És una satisfacció poder fer-ho. Té l’inconvenient, però, que fa difícil, de vegades, desconnectar de la feina.

Et penedeixes de no haver exercit la docència?

En realitat no. M’ho he passat molt bé i també he pogut estar en contacte molt proper i directe amb el professorat i el món docent.

Quina creus que ha estat la teva major contribució al sistema educatiu local?

És difícil de dir. Tot i que no ho vaig fer sola, vam intentar millorar l’educació al municipi i donar més oportunitats als infants i joves amb més dificultats. Amb aquest objectiu es va crear, ja fa uns anys, la Comissió d’Èxit Escolar, un espai de treball en equip on participen el professorat de centres de secundària i altres professionals. Es tracten i valoren els currículums i circumstàncies educatives, socials i familiars de joves que tenen dificultats per a la graduació, per oferir-los altres recursos educatius comunitaris que els permetin progressar i assolir l’èxit educatiu i personal.

Una altra fita important va ser el canvi d’ubicació del Montserrat. Tot i els esculls que hi havia, finalment va ser un projecte exitós del qual tinc un gran record. Repte superat.

Has notat diferències en l’ensenyament des que vas començar fins avui dia?

Evidentment que sí, han passat molts anys d’ençà que vaig començar i les necessitats van variant. Quan vaig començar com a responsable del servei d’educació, l’Ajuntament posava especialistes de música i educació física als centres educatius, també hi havia un servei municipal d’assessorament psicopedagògic. Aquests serveis els va anar assumint la Generalitat, que n’és l’Administració competent. També m’ocupava inicialment d’atendre personalment totes les preinscripcions escolars de primària i de l’escola bressol municipal. El desenvolupament legislatiu i les TIC han avançat moltíssim i també els coneixements i els recursos informàtics dels centres.

Consideres que s’han de tenir unes habilitats concretes per tal de ser un bon tècnic d’educació en l’entorn actual?

Cal tenir la voluntat d’aprendre i ser empàtic, saber posar-te en la pell de l’altre, ser comunicatiu, escoltar de manera assertiva i tenir la capacitat de treballar en equip.

Quin paper creus que juga l’educació en el desenvolupament d’una comunitat com Sant Just?

Tot el que fan les persones té un component i valor educatiu, que és la clau de volta de la convivència comunitària. Som un poble educador. Això vol dir tenir un compromís que situa l’educació en el centre de les seves accions i polítiques. Aquest fet i la participació de la ciutadania en diferents aspectes de la vida del poble, amb valors educatius, és clau per a la convivència.

Quina és la resposta de l’administració, Generalitat i ajuntaments, als nous reptes educatius, com per exemple, l’evolució demogràfica?

La Taula Local de Planificació educativa, integrada per l’alcalde, la direcció dels Serveis Territorials d’Educació, la Inspecció, el regidor d’educació i la tècnica d’Educació, és l’encarregada de fer les propostes en matèria de planificació i programació de l’oferta educativa. Per a això es tenen en compte les necessitats de la població, l’evolució demogràfica i el desenvolupament urbanístic.

Els seus acords i propostes es fan un cop escoltada la Comissió de participació en la programació de l’oferta educativa, de la qual formen part diferents sectors de la comunitat educativa (membres de la Taula, direccions de centres, famílies, representants sindicals i altres agents socials i culturals del municipi).

Què penses de la petició de les famílies del Canigó d’esdevenir un Institut-Escola?

És necessari que les famílies s’impliquin i participin en l’educació. No obstant, és a la reunió de la Taula on es decideixen aquests aspectes, donat que s’han de tenir en compte diferents punts, com l’evolució demogràfica i urbanística, la disposició de

La Lurdes al Centre Cívic Soledat Sans, presentant una rajola feta per alumnes de St. Just

terrenys. La Comissió de participació i la Taula ja ha escoltat i tractat aquesta petició. El cert és que ja hi ha un projecte d’Institut-Escola a la zona de Mas Lluí.

Finalment, què és el que t’ha fet sentir més orgullosa amb la teva feina?

El que més satisfacció transmet és quan veus que un acte o un projecte surt bé, que la gent hi participa, que se’n treu profit. Veure i notar que realment ha valgut la pena l’esforç, que estan satisfets amb la feina que has fet i que es valora. Em sento orgullosa d’haver exercit un servei a la població, d’haver pogut contribuir a la millora de les condicions de vida de les persones i dels centres. <

> Perfil

Lurdes Ruiz Riera (Sant Just Desvern, 1959). El 1976 va entrar a treballar a l’Ajuntament de Sant Just. Ha estudiat Magisteri i Filologia Catalana, i va seguir la seva formació amb un màster en lingüística aplicada, a la UB, i un postgrau de Gestió i Administració del Sistema Educatiu (UAB). És sòcia de l’Ateneu i de l’ONG Sant Just Solidari, entitat de la qual va formar part, com a secretària de la Junta Directiva, des del 1998 fins al 2003. S’ha jubilat voluntàriament de l’Ajuntament el passat mes de febrer.

- Aficions:** La música, l’esport, els tasts de vins i viatjar
- Un llibre:** “La plaça del Diamant”, de Mercè Rodoreda
- Una cançó:** “You are the first, my last, my everything”, de Barry White
- Una obra de teatre:** “L’Illa Deserta” de Marc Artigau
- Una pel·lícula:** “Las amistades peligrosas”, de Stephen Frears
- Un programa de TV:** “Polònia”

El comportament electoral dels santjustencs

Josep Lluís Gil Rivera

El 23-J es van celebrar les eleccions generals, 2 mesos després de les municipals del 28-M. És una evidència que el comportament de l'electorat acostuma a ser diferent, segons la naturalesa de cada convocatòria. Aquesta vegada no ha estat una excepció

> A totes les votacions hi ha un component de vot "fidel" i un altre de vot "prestat", vot "útil" o vot "dual". Segons les circumstàncies i el context sociopolític de cada convocatòria, el transvasament de vots entre formacions polítiques, o la participació mateixa, pot anar en un sentit o en un altre. Es fa molt difícil d'esbrinar les causes i les motivacions individuals per fer-ne una anàlisi sociològica acurada dels canvis de comportament dels electors. Tanmateix, hem fet una comparativa, limitada en el temps, del comportament de l'electorat santjustenc en les diverses conteses electorals, agafant les dades dels darrers 12 anys.

Les municipals, les eleccions que menys interessen

Per definició, les municipals són les eleccions que ens afecten de manera més propera. Hi ha un major coneixement dels candidats i un vincle més estret amb el territori i amb allò que afecta l'entorn vital dels electors. De l'observació de les dades que acompanyen

aquest article, una primera evidència és que les municipals són les que interessen un menor nombre de ciutadans.

El 28-M, la participació va ser d'un 58,64 %, en la línia habitual entorn del 58 %, amb l'anomalia de 2019 (69,78 %). De mitjana, les eleccions al Parlament són les que registren més participació, sobretot per l'efecte del procés durant els darrers anys. En canvi, les generals són les que assolixen un nivell de participació més estable, amb una mitjana de prop del 75 %, amb un mínim del 72 % i un màxim del 79 %.

23-J: El PSC trenca la tradició i guanya a Sant Just

El 23-J ens ha deixat l'increment destacat del vot socialista i la davallada significativa del vot independentista a Sant Just, en consonància amb el que va succeir al conjunt de Catalunya. Sobta, en canvi, l'increment important del PP, fins a situar-se en segona posició al nostre poble.

El PSC només en va perdre 300 respecte a les municipals del 28-M, tot i l'increment de la participació en prop de 14 punts. Si bé els socialistes són clars dominadors de l'espectre municipal des de fa molt de temps, en les conteses electorals catalanes o a les estatals els socialistes catalans acostumen a estar molt lluny de les primeres posicions.

En el context actual, semblaria que molts votants van canviar el sentit habitual del seu vot. El temor a una victòria aclaparant de la dreta i l'extrema dreta espanyola va empènyer molts ciutadans a canviar el seu vot a favor dels socialistes, amb la pretensió d'evitar mals majors.

La sorprenent segona posició del PP

Amb una mitjana de 500 vots a les municipals, els populars obtenen prop de 700 de mitjana en les catalanes, per l'efecte dels més de 900 obtinguts excepcionalment a les eleccions del 2015. A les estatals, els populars aconsegueixen de llarg els seus millors resultats a Sant Just. El 23-J van quasi triplicar els vots de les últimes municipals (1.759), situant-se en la segona posició local, amb més del 17 % dels vots, 4 punts per sobre del que van assolir a Catalunya.

El bloc nacionalista perd rellevància

A les catalanes i les estatals, l'entorn convergent ha estat qui ha guanyat tradicionalment. Amb tot, a partir de 2015 els resultats electorals de convergents i republicans s'equilibren significativament a Sant Just. Fins i tot, ERC superava la formació hereva de CiU en les generals de 2016 i les de 2019. El 23-J, els nacionalistes van guanyar uns 1.000 vots respecte de les municipals, però van perdre prop de 1.800 respecte de les generals de 2019.

El 23-J certificava el fracàs electoral i la irrellevància del PdeCat a escala de Catalunya, fet que presagia una decisió dràstica i la consegüent liquidació i desaparició, durant el mes de setembre. Els resultats al nostre poble res tenen a veure amb els de les municipals, sota les sigles d'Endavant Sant Just.

Els Comuns, millor en les generals

L'entorn eco-comunista, amb les diferents sigles que ha presentat durant la darrera dècada, ha obtingut entre uns 700/800 vots molt fidelitzats en les municipals i les catalanes. A les generals, l'aparició de Podem va propiciar que guanyessin a Sant Just, amb més de 2.000 vots, el 2015. Després, l'efecte s'ha moderat i ara està entorn dels 1.300 vots.

Conclusió

Una deducció plausible és que a una part significativa de l'electorat només li interessen –i, per tant, només hi participen– les eleccions generals estatals. Les notables diferències en els resultats, en especial el PP, en les estatals, respecte de les altres conteses electorals, així ho vindrien a confirmar. Salvant les evidents distàncies, en certa manera es podria afegir a l'equació una part del votant eco-comunista.

Un fet similar passaria en clau catalana, on una part de l'electorat només hi participa si hi ha expectatives de victòria de l'opció independentista. El bloc nacionalista català acostumava a guanyar de llarg en les conteses no municipals. Després de 2017, la tendència s'ha trencat i el 23-J ho ha certificat. En les darreres generals, caldria veure quina part de la pèrdua de vots ve del mateix desencís independentista i quina del vot útil a favor del PSC. <

	COMPARATIVA ELECCIONS A SANT JUST							(2011-2023)						MITJANES			
	2011	2011	2012	2015	2015	2015	2016	2017	2019	2019 (novbre.)	2021	2023	2023	MUNICIPALS	PARLAMENT	GENERALS	TOTES
	MUNICIPALS	GENERALS	PARLAMENT	MUNICIPALS	PARLAMENT	GENERALS	GENERALS	PARLAMENT	MUNICIPALS	GENERALS	PARLAMENT	MUNICIPALS	GENERALS	MUNICIPALS	PARLAMENT	GENERALS	TOTES
PSC	2.080	1.708	903	2.360	1.098	1.086	1.055	1.578	3.244	1.726	1.943	3.336	3.040	2.755	1.381	1.723	1.935
JuntxCat / CiU (1)	1.685	3.006	3.249	1.389	(2)	1.857	1.552	2.713	1.981	1.665	1.759	840	1.347	1.474	2.574	1.885	1.920
ERC	472	690	1.275	1.315	(2)	1.685	1.809	2.281	1.549	2.339	1.705	734	1.290	1.018	1.754	1.563	1.429
Junts x Sí (2)					4.544										4.544		4.544
Comuns-Podem-Sumar	783	710	865	950	707	2.006	1.769	767	702	1.285	557	713	1.277	787	724	1.409	1.007
PP	601	1.667	1.103	446	752	1.064	1.284	425	374	965	451	617	1.759	510	683	1.348	885
CUP	162		328		943			558	456	733	589	606	312	408	605	523	521
VD/VOX	368			250						470	606	457	667	358	606	569	470
C'S	124		680	634	1.711	1.310	1.057	2.355	695	564	576			484	1.331	977	971
Endavant SJ / PdCat											395	842	210	842	395	210	482
Participació	57,19%	74,14%	76,79%	59,40%	82,67%	76,69%	71,14%	86,54%	69,78%	79,13%	66,11%	58,64%	72,01%	61,25%	78,03%	74,62%	71,56%
Cens	11.772	11.348	11.725	12.649	12.359	12.391	12.368	12.517	13.045	12.793	13.385	14.529	14.529				

(1) Fins al 2015, CiU

(2) Convergència Democràtica de Catalunya, Esquerra Republicana de Catalunya i altres formacions

Els símbols catalans divideixen el Ple

➤ Al Ple de juliol, el darrer fins al moment, es presentaven dues mocions amb el denominador comú de posar els símbols de catalanitat al centre del debat. La primera, presentada per Désirée Triler en nom d'ERC, amb l'adhesió de Junts i aportacions de PSC i Comuns, entre altres punts demanava "... donar suport al model d'escola catalana com a projecte educatiu de país, basat en la immersió lingüística, amb el català com a llengua vehicular..." i també "... Reconèixer l'escola catalana com a exemple d'equitat, de cohesió social, d'igualtat d'oportunitats". Hi van votar a favor la majoria de grups, amb l'abstenció de la CUP i el vot en contra de PP i Vox.

La segona moció, presentada per Junts amb l'adhesió d'ERC, demana-

va "Que a l'Ajuntament i tots els equipaments públics de Sant Just Desvern, com a acte cívic i unitari, el proper Onze de Setembre de 2023, Diada Nacional de Catalunya, es faci onejar en solitari la bandera catalana", petició que feia extensiva als dies de la Festa Major. El Ple va rebutjar la moció, amb els vots a favor de Junts, ERC i CUP, les abstencions d'Endavant SJ i PP, i el vot contrari de PSC, Comuns i Vox.

Laia Flotats (Endavant SJ) justificava l'abstenció del seu grup "...en el fet de no veure clara la intencionalitat...", mentre que Gina Pol (PSC) afirmava que "... uneix molt més la llengua que la bandera...".

Quima Giménez serà la nova tesorera de l'Ateneu a partir de març

➤ La junta de l'Ateneu, en la seva reunió del 6 de setembre, va escollir Quima Giménez com a nova membre. Pendent de la ratificació per part de l'assemblea que se celebrarà el pròxim mes de març, tal com recullen els estatuts de l'entitat cultural santjustenca, Giménez actuarà

fins aleshores com a assessora dins de l'àmbit de la tresoreria de l'entitat.

La decisió, sorprenent pel notable perfil polític de la nomenada, s'emmarca en la necessitat de rellevar l'actual tresorer, Manel Ripoll, qui ja va anunciar que deixaria el càrrec al cap de 2 anys de la presa de possessió de l'actual junta, després de ser-hi ja en l'anterior durant un període de més de 10 anys. Els dirigents de l'Ateneu han valorat en la seva tria tant el seu activisme cultural com l'alta capacitat tècnica i professional de Giménez.

Giménez (Badalona, 1976) és sòcia de l'Ateneu i, d'ençà del 2015, és regidora de l'Ajuntament de Sant Just (PSC). A les darreres eleccions del 28-M va resultar escollida novament, in extremis, i actualment és la

3a tinent d'alcalde i regidora d'Hisenda, com també ho és d'altres regidories de caràcter més social. Alterna la seva dedicació a les tasques municipals, a temps parcial, amb les seves ocupacions en el sector privat, com a responsable del departament financer, recursos humans, riscos laborals i protecció de dades d'una empresa del sector de la motocicleta.

Abans de formular la proposta a la junta de l'Ateneu, el seu president, Miquel Obradó, va posar en antecedents l'alcalde Joan Basagañas. Segons que ens ha fet saber el president, tots dos valoren positivament tant les capacitats tècniques de Giménez, com la seva ètica, imparcialitat i independència a l'hora de fer compatibles les dues posicions, a l'Ateneu i a l'Ajuntament.

L'extensíssim currículum de Quima Giménez inclou la vicepresidència i la tresoreria de Justícia i Pau de Barcelona, la vicepresidència de Mans Unides al Baix Llobregat, a banda de ser sòcia i voluntària d'entitats com Creu Roja o Inter món, i sòcia d'altres entitats de caràcter social.

Ens deixa l'artista santjustenca Carme Navarra Pruna, reconeguda per la seva trajectòria artística

➤ El 27 de juliol es produïa el traspàs de Carme Navarra Pruna, pocs dies abans de complir els 90 anys. Artista santjustenca amb una àmplia i destacada carrera en el món del dibuix i la il·lustració, ha compartit part de la seva apassionant història amb Sant Just a través de quadres, llibretes amb anotacions i, recentment, a principis del 2022, amb l'exposició "Mirades" al Celler de Can Ginestar.

Segons el seu propi relat, així ho fan constar agrupacions com la Col·lecció d'art de pintura IVLIA (www.ivlia.org), el dibuix ha estat una part inherent i inseparable de la seva vida des dels seus primers records. Ja de ben jove, va destacar per la seva imaginació, creativitat i inquietud artística. A la seva etapa educativa a Sant Just, era sovint escollida i reconeguda per fer petits treballs de dibuix i il·lustració, una tasca que li proporcionava una gran satisfacció.

Carme Navarra va explorar altres temàtiques en els seus dibuixos, com imatges de verges i àngels. Aquesta etapa de la seva vida artística la va portar a treballar per una de les editorials més importants del país on va dedicar gairebé trenta anys de la seva vida. Malgrat que el seu somni més gran hauria estat assistir a una prestigiosa Escola de Belles Arts per aprendre i desenvolupar el seu talent, les circumstàncies de l'època i la manca de recursos van fer que continués aprenent de forma autodidàctica. La Carme va demostrar sempre una gran dedicació al seu art, fins i tot quan tenia la responsabilitat de cuidar dels seus fills petits; sempre trobava temps per la seva passió pel dibuix.

La seva dedicació i passió pel dibuix deixen un testimoni de com la perseverança

i l'amor per l'art poden superar les adversitats i enriquir la nostra vida amb bellesa i expressió.

Entitats com l'Ateneu de Sant Just Desvern, entre altres, han expressat el seu condol i escalf a la família i amics de l'artista.

3 santjustenques han estat nominades als Premis Teatre Barcelona

➤ Les santjustenques Lali Ayguadé, Daniela Fumadó i Clara Segura han estat nominades dins de la convocatòria de la VI edició dels Premis Teatre Barcelona, organitzats pel portal d'arts escèniques de referència. Ayguadé està nominada al millor espectacle de Dansa per l'obra Runa; Fumadó opta al premi de millor interpretació revelació, per l'obra Fàtima; i Segura aspira al guardó a la millor direcció, per La Trena.

Teatre Barcelona és el portal d'arts escèniques de referència, que unifica tota la cartellera de l'Àrea Metropolitana de Barcelona amb informació exhaustiva dels espectacles, notícies, recomanacions i accés a la compra d'entrades. Opten als premis totes aquelles produccions catalanes i estatals,

així com intèrprets i professionals que n'han format part que s'hagin representat a la ciutat de Barcelona.

La preselecció la fa un jurat format per més de 30 recomanadors i 50 periodistes culturals i teatrals que trien un màxim de 6 propostes per categoria. Els guardons s'escolliran a partir del resultat de la suma dels vots del jurat (amb un pes del 30% del total) i el públic (amb un pes del 70% del total). La votació del públic és oberta i gratuïta, a través del web www.teatrebarcelona.com, on les persones registrades podran votar les obres preseleccionades pel jurat professional. La votació ha estat en marxa des del 26 de juliol de 2023 i fins al 10 de setembre de 2023.

Asmarats

Instal·lacions d'electricitat, lampisteria i gas

C/ Bonavista, 80
08960 Sant Just Desvern * Tel. 677 455 406

des de 1923

prisma Optica

c/ Bonavista, 92
08960 Sant Just Desvern

Tel. 93 371 17 98
nurria_st_just@hotmail.com

CENTRE 1997-2022
ÒPTIC BALLART 25 Anys

C/.Creu, 42 Sant Just D. – Telf. 93 473 21 75
www.opticaballart.com

Catalán

mobles
i
electrodomèstics

Plaça Joan Maragall, 1
Tel. 93 371 14 86
SANT JUST DESVERN

moblescatalan@gmail.com

CARBONELL

experts en jardineria

construcció i manteniment de jardins

Tel. 678 40 65 60
carbonell@jardineria.cat
www.jardineria.cat

INSTAVER

LLUM AIGUA GAS CLIMA

C/Muntanya, 2 Local Tel. 93 372 84 01
Sant Just Desvern www.instaver.es

Cal llibreter

Els llibres que vols...
...i els que no saps que vols!

☎ 93 681 85 83 📱 636 136 997

callibreter@gmail.com

"Una casa sense llibres és com un cos sense ànima"
(Marc Tul·li Ciceró)

ESPERANÇA

PERRUQUERIA I ESTÈTICA

Hores convingudes
de dll. a ds. de 9h a 18h
No tanquem al migdia

TEL. 93 371 10 90
CARLES MERCADER, 19
08960 SANT JUST DESVERN

S'enceta oficialment el Bicibús a Sant Just Desvern

➤ Després d'un mes de proves pilot, durant els divendres de finals del curs 22-23, aquest setembre es preveu que el Bicibús de l'escola Montseny faci el tret de sortida de forma oficial i regular perquè els nens i nenes vagin en bicicleta fins a l'escola. Aquesta iniciativa popular, nascuda a Vic, va aterrar a Sant Just a tocar de la primavera passada, quan un grup de famílies es van interessar per aquest projecte veient els problemes de mobilitat i aparcament que hi ha a les escoles a l'hora d'entrar al matí.

Els estudis previs per muntar el servei al poble posaven molt bona nota general a la xarxa ciclista santjustenca. Segons Bicibus.cat, circular amb bicicleta per Sant Just és segur perquè el Bicibús circula per vies ciclistes, sense la necessitat de tallar el trànsit o fer intervenir la Policia Local. A banda, cada línia és conduïda per voluntaris adults que s'en-

carreguen de dirigir als nens i nenes de forma segura cap al centre escolar.

El Bicibús a Sant Just tindrà tres línies que surten simultàniament a dos quarts i deu de nou de les respectives parades inicials o punts de trobada. La blava uneix el barri de Mas Lluí amb l'escola; la taronja circula des de Can Biosca i la verda surt del carrer Torrent i circula per l'avinguda de la Indústria fins al Montseny. Les tres línies s'uneixen a la cruïlla de Ramon i Cajal amb Cervantes i totes circulen plegades en aquest últim tram que acaba a l'escola Montseny. La iniciativa preveu un fort creixement al nostre poble, un cop arrenqui de forma oficial

i les famílies comprovin que és un projecte segur i sostenible. De fet, pel que hem pogut saber, ja hi ha altres escoles interessades en aquest projecte.

Per més informació sobre el servei, www.bicibus.cat.

Nova edició de Sant Just Canta!, organitzada per l'Ateneu

➤ Després de l'èxit rotund de la primera edició el 2022, l'Ateneu anuncia que enguany es tornarà a celebrar el concert. La primera edició del 'Sant Just Canta' va ajuntar més de 150 cantaires de vuit agrupacions santjustenques diferents, a la plaça Antoni Malaret. Aquesta trobada del passat octubre, va deixar unes bones sensacions en la

Junta de l'Ateneu i un retorn molt positiu, tant per part dels cantaires com del públic assistent, que va omplir la plaça de gom a gom.

Ha estat així doncs com s'ha decidit repetir aquesta trobada de cantaires amb l'objectiu de compartir i intercanviar diferents estils musicals entre les persones

que formen part d'aquestes agrupacions i també amb la població. La trobada serà el diumenge 8 d'octubre, a partir de les 17 h a la plaça Antoni Malaret i Amigó, el mateix escenari que va acollir la primera edició, on s'espera que es torni a repetir la imatge dels cantaires i una gran afluència de públic.

L'Institut i l'escola Montserrat comencen el curs amb mòduls

➤ El curs escolar 2023-24 ha començat a Sant Just amb la novetat dels mòduls instal·lats a l'Escola Montserrat i a l'Institut de Sant Just. Segons recull el Butlletí municipal de setembre, es tracta de solucions provisionals. La tendència a la instal·lació de mòduls no s'acabarà aquí. Cal recordar que el curs vinent entraran en funcionament nous mòduls, fruit de l'acord entre l'Ajuntament i el Departament d'Educació per a la seva instal·lació provisional als terrenys cedits que ocupava la brigada municipal.

El Departament i l'Ajuntament van acordar la construcció d'un Institut-Escola que estarà ubicat al barri de Mas Lluí. Està previst que aquest nou centre ofereixi dues línies d'I3 i dues línies de 1r d'ESO. Entretant, el Consistori i el Departament d'Educació ignoren sistemàticament les reivindicacions de l'AFA de l'escola Canigó, en demanda de més i millors instal·lacions, entre les quals s'inclou la utilització dels antics habitatges dels mestres que actualment estan abandonats i "okupats".

FE D'ERRADES:

En la darrera edició de LVdV se'ns va escolar una errada de compaginació en l'article de la Crònica Passada, Can Ginestar i les joies de la Corona (2a part). Vam repetir el text íntegre del primer apartat, sota el segon subtítol que també estava duplicat. A l'article no hi mancava res, tan sols hi sobrava el segon apartat íntegre. La composició correcta es pot visionar a l'hemeroteca del nostre web www.lavalldeverc.cat, apartat En Paper. Demanem disculpes a l'autor, Juli Ochoa, i als nostres lectors.

El calendari de festes de 2024

► El Ple de juliol va aprovar les festes locals per l'any vinent, fixant-les en el 20 de maig, dilluns de la segona Pasqua, i el dimarts 6 d'agost, dia de la Festa Major. En el quadre adjunt es pot veure el calendari laboral d'aplicació a Sant Just, d'acord amb el que estableix l'ordre de la Generalitat EMT/153/2023, de 29 de maig, per la qual s'estableix el calendari oficial de festes laborals a Catalunya per a l'any 2024.

Calendari laboral

1 de gener, dilluns	20 de maig, dilluns (Festa local)	12 d'octubre, dissabte
6 de gener, dissabte	24 de juny, dilluns	1 de novembre, divendres
29 de març, divendres	6 d'agost, dimarts (Festa Major)	6 de desembre, divendres
1 d'abril, dilluns	15 d'agost, dijous	25 de desembre, dimecres
1 de maig, dimecres	11 de setembre, dimecres	26 de desembre, dijous

Vacances escolars de Sant Just Desvern per al curs 2023-2024

- Vacances de Nadal: del 21 de desembre de 2023 al 7 de gener de 2024, ambdós inclosos.
- Vacances de Setmana Santa: del 23 de març a l'1 d'abril de 2024, ambdós inclosos.
- Festius de lliure disposició, acordats pel Consell Municipal d'Educació de Sant Just Desvern:

13 d'octubre de 2023, divendres	1 de març de 2024, divendres
7 de desembre de 2023, dijous	17 de maig de 2024, divendres
12 de febrer de 2024, dilluns	

Doble agressió homòfoba a Sant Just

► Segons el testimoni a què hem tingut accés, el 27 d'agost, un veí de Sant Just, Raül Segura, va patir una agressió verbal homòfoba al bar Bona Tapa de Sant Just, als voltants de les vuit del matí. El dia anterior el Raül i una coneguda seva, que respon a les inicials d'A.M., van quedar a les 17:00 hores per prendre un cafè i parlar. Al voltant de les deu del vespre es van acomiadar i es van dirigir cadascú a casa seva.

Al cap d'una estona, tard en Raül va rebre una trucada de la noia, dient-li que la seva parella, un home a qui anomenen el "Checo", no la deixa entrar a casa. Segons sembla, aquest individu compta

amb diversos antecedents policials i viu com a "okupa" en un habitatge del carrer Sadet. El Raül i la dona haurien passat la nit junts parlant fins que va obrir el bar, a quarts de vuit.

Segons la denúncia, a la qual hem tingut accés, l'agressor aparegué al bar, proferint insults homòfobs i altres com "ojalá gobierne Vox" o "te voy a matar". La víctima, després dels fets trucà a la Policia Local que es presentà al lloc dels fets i el va atendre. Segons la mateixa policia, el "Checo" és un vell conegut de la policia municipal, ja que consten diverses denúncies prèvies contra ell. El Raül intenta passar el millor que pot el dia a casa

seva, tot i que ha de ser atès a la nit pels serveis del 112, per una crisi greu d'ansietat causada pels fets i l'automedicació excessiva d'ansiolítics.

Uns dies després dels fets, l'1 de setembre, el Raül torna a patir una agressió per part del mateix individu. Aquest cop, estava prenent un cafè al Parador quan l'agressor passà i li tirà una cervesa que duia a la mà, proferint novament insults homòfobs. La Policia Local va fer acte de presència al lloc dels fets i s'endugué l'atacant als Mossos d'Esplugues, on passà la nit, detingut. A hores d'ara, encara no hi ha data pel judici.

La Vall de Verç amb el comerç local

► Amb aquesta edició, encetem una sèrie d'articles dedicats al nostre comerç local, el de proximitat. Som dels que creiem que cal potenciar els nostres establiments perquè ens ajuden a fer poble, a fer comunitat. És per això que comencem amb els establiments més antics, els més emblemàtics, que encara estan en actiu, alguns dels quals superen ja el segle de vida.

En aquest número, comença la sèrie amb la cansaladeria Fosalsa, a la qual seguiran en els mesos vinents la lampisteria Asmarats, la "grangeta" Carbonell, la cansaladeria Cardona, l'horticultura Isart o la immobiliària Amat. Tot seguit, encara ampliarem el ventall amb altres establiments i empreses distintives del nostre poble.

Comiat de dos estimats col·laboradors de LVdV

► Amb l'edició que teniu a les mans ens diuen adeu dos dels nostres col·laboradors més preuats i més veterans. Aquest serà el darrer cop que publicarem un dels problemes d'escacs que Miquel Blanc ens plantejava d'ençà de l'edició de març de 2010. Per la seva part, Pere Olivé deixa de publicar la seva tira irònica que acompanyava la pàgina de l'editorial. El "Perot" deixa el

seu espai i tanca una trajectòria que inicià amb l'edició de desembre de 2013.

Han estat unes col·laboracions que agraïm i que enyorarem. Tots dos, el Miquel i el Pere, han vist com el pas del temps els ha empès a deixar una de les seves passions, suposem que amb recança i amb l'acceptació que l'edat no perdona. Gràcies a tots dos, Miquel i

Pere, per la vostra fidelitat al projecte informatiu que representa LVdV.

El buit que ens deixen l'omplirem amb noves propostes i noves col·laboracions que ja el mes d'octubre veuran la llum, junt amb altres novetats. El Jordi Oliveres s'incorporarà a la nostra llista de col·laboradors amb els seus dibuixos personals. I el Servei Local de Català ens ajudarà a millorar el català que escrivim i que parlem, amb unes fitxes didàctiques.

Cerquem col·laboradors/es per escriure a La Vall de Verç

Tel. 681 309 819
redacció@lavalldeverc.cat

Fosalva: 114 anys de tradició i passió per la cansaladeria

Mariona Sales Vilanova

Una història familiar començada a principis del segle XX que ha creat un llegat gastronòmic únic al poble

> No queda cap santjustenc ni santjustenca viva que pugui dir que ha viscut al poble sense la cansaladeria Fosalva. Per fer-ho, hauria d'haver nascut ni més ni menys que abans del 1909 (com a mínim!). La primera pista que en tenim és de fa 114 anys. Es tracta d'una factura de pasta i arròs, de 15 de juny del 1909. Qui sap si el negoci ja havia engegat abans,

Una bàscula i moltes ganes

La Teresa i el Just Fosalva Petit devien tenir uns 17 o 18 anys quan van decidir que volien obrir un negoci propi. No ho acabaven de tenir clar del tot, eren molt joves. Però una veïna, per acabar-los d'encoratjar, els va deixar una bàscula, concretament, una romana. I així ho van fer. Amb una romana i molta empenta, van obrir una botiga d'ultramarins i cansaladeria al carrer Bonavista, número 49. Els mesos que feia fred eren una cansaladeria i els mesos que feia calor venien ultramarins, queviures de tota mena. Ho feien així perquè, en aquella època, no tenien neveres i la carn només la podien conservar quan feia fred.

"Jo encara la tinc la romana", explica el Just Fosalva Torrent, net del Just Fosalva Petit i l'actual cansalader. "Tinc la desgràcia de tenir espai a l'obrador i ho acumulo tot", afegeix, entre

rials. I és que el Just guarda moltes de les màquines amb què treballava el seu avi, totes manuals, ja que no tenien electricitat. Ara, evidentment, la cosa ha canviat radicalment. Però bé, pas a pas.

La Teresa i el Just Fosalva Petit van tenir aquest model de negoci doble fins que van poder adquirir una nevera de gel: un quartet aïllat on introduïen barres de gel. Amb això, van deixar els ultramarins, ja que es podien dedicar a la cansaladeria durant tot l'any, el que realment volien fer. I així van anar fent, fins que una cooperativa que tenien molt a prop va fer fallida i van decidir mudar-se al seu local. No van haver de moure's gaire, però, perquè tan sols van pujar uns metres amunt del carrer Bonavista, on hi ha l'actual obrador del negoci. Allà tenien més espai i podien fer les botifarres amb més calma. Van anar consolidant el negoci. En aquell moment hi havia força cansaladers i el seu avi es va anar fent un lloc al poble.

De generació en generació

El Pastor Fosalva, el fill del Just Fosalva Petit i pare de l'actual propietari, va ser qui va continuar el negoci. Van estar molts anys portant-lo junts, pare i fill, fins que l'avi va morir. "El meu pare va anar consolidant-ho tot", explica el Just. El Pastor va ser qui va industrialitzar el negoci i qui va fer el salt al mercat.

Amb l'arribada de l'electricitat, la cansaladeria es va anar modernitzant, amb noves màquines, canviant molt la manera de treballar. Podien produir molt més i, amb el salt al mercat, van destinar tot l'espai de l'obrador a la fabricació i la parada del mercat a la venda.

Amb el negoci ja consolidadíssim, entra el Just net, l'actual propietari. Des de ben jove ja sabia que volia dedicar-se a això. Amb moltes ganes de treballar-hi, va dedicar anys a aprendre al costat del seu pare, fins que va arribar un punt que li va dir que no li podia ensenyar més del que ja sabia. "Era molt bàsic, el que feia el meu pare". Botifarra negra, blanca, catalana, botifarra crua i llardons. I poc més. El Just era jove i tenia molta empenta. Així que va entrar al Gremi de Cansaladers i va començar a fer cursos i a, 25, 3, ormar-se. Mai en tenia prou.

Una factura del 1909, de quan tot s'escrivia en castellà i a mà

Carolina Torrent Vila, mare de Just Fosalva Torrent, a la primera parada que van tenir al Mercat, als anys 50

Un gran interès per l'ofici

Durant els anys 70 i 80, el Just va veure món amb el gremi, aprenent moltes coses sobre l'ofici. Va visitar França en més d'una ocasió i Alemanya. Allà va descobrir noves maneres de fer i noves tècniques. En tornar a casa, venia amb moltes idees i amb ganes de fer noves incorporacions al negoci.

"El meu pare, en el fons, s'enorgullia", assegura el Just. El Pastor estava molt acostumat a funcionar com ho havien fet fins llavors, amb uns mitjans més rudimentaris. "Jo li deia que havíem de fer pernil dolç, per exemple, i ell em deia que on anava a parar!". Però a mesura que el Just anava introduint coses i veien que eren rendibles, s'animaven a comprar maquinària nova i a modernitzar el negoci.

I així van estar molt temps, conjuntament. "Ell pagava la maquinària i jo hi treballava. I hi treballava molt. Però el negoci era seu", comenta el Just. Era evident que se l'acabaria quedant ell.

"Soc un home d'ofici"

El seu pare estava content que el Just seguís amb el negoci, però la seva mare no. Li deia que sempre seria com un esclau, que és una

feina molt sacrificada, i que sempre aniria brut. El Just tenia clar que allò era el que volia fer.

El cansalader explica que tothom es pensa que un obrador és com a les pel·lícules americanes, amb tot de porcs penjant de cadenes, amb taques de sang per tot arreu i carn per terra. "El meu obrador és molt maco", assegura. Alguns, fins i tot, el comparen amb un laboratori. Es compleixen unes condicions higienicosanitàries i tèrmiques per tal que el producte estigui en les millors condicions. "Si jo tracto bé aquell tros de carn, que el cuido, el mimo, el col·loco bé, que rebí el fred adequat, que no es toquin els trossos entre ells, en lloc de tenir una vida útil de tres dies, la tindrà de sis".

Tot seguit, el Just explica com s'elabora el pernil dolç i ho fa amb tota mena de detalls, especificant les reaccions químiques i tots els processos. També ha aconseguit fer llonganissa, fet molt complicat d'aconseguir aquí, a Sant Just. Hi posa molta passió i coneixement mentre ho explica. Comenta que ha llegit molt sobre cansaladeria i que sempre li ha interessat aprendre més i més sobre el tema. "Soc un home d'ofici".

Evolució de la parada

Fins fa relativament poc, tenien dues parades al mercat. Una de cansaladeria, del Just, i una de fruits secs, de la seva mare. Quan ella es va jubilar, el Just va fer una parada de les dues.

Ara s'encarreguen del negoci l'Assumpta Sanjuan (Assun), la dona del Just, el Ferran, el fill gran del matrimoni, i el Just. Els ajuden l'Alba i la Lola, les dues dependents. El Just s'encarrega de la cansaladeria, el Ferran cuina el menjar preparat que també venen a la parada i l'Assun s'encarrega de vendre. El Just i el Ferran es lleven ben d'hora, vora les quatre del matí, per cuinar i coure els llegums.

La cansaladeria Fosalva fa 114 anys que ven porc als santjustencs i santjustenques. No sabem si per molt més temps, ja que no se sap si cap Fosalva en farà el relleu. És una història 100% santjustenca, una història de tradició, constància i passió. <

El Just i l'Assun, a la parada actual del Mercat

El telègraf òptic militar de Sant Pere Màrtir (Primera Part)

Juli Ochoa, del Centre d'Estudis Santjustencs

Durant el segle XIX va funcionar dalt del cim de la muntanya de Sant Pere Màrtir una estació de telegrafia òptica de finalitat exclusivament militar. Aquesta és la seva petita història

> El control dels guerrillers carlins

Els trets particulars que van caracteritzar la Segona Guerra Carlina, dita també Guerra dels Matiners (1846-1849), van posar

de manifest a les forces del govern central la necessitat de poder comptar amb un sistema àgil de comunicacions que els permetés fer front a un enemic fraccionat en nombroses partides de guerrillers. Aquestes partides estaven caracteritzades per disposar d'una gran mobilitat. Calia saber-ne en tot moment la seva situació amb la promptitud suficient per a poder coordinar adequadament el moviment de les columnes de tropes enviades en la seva persecució.

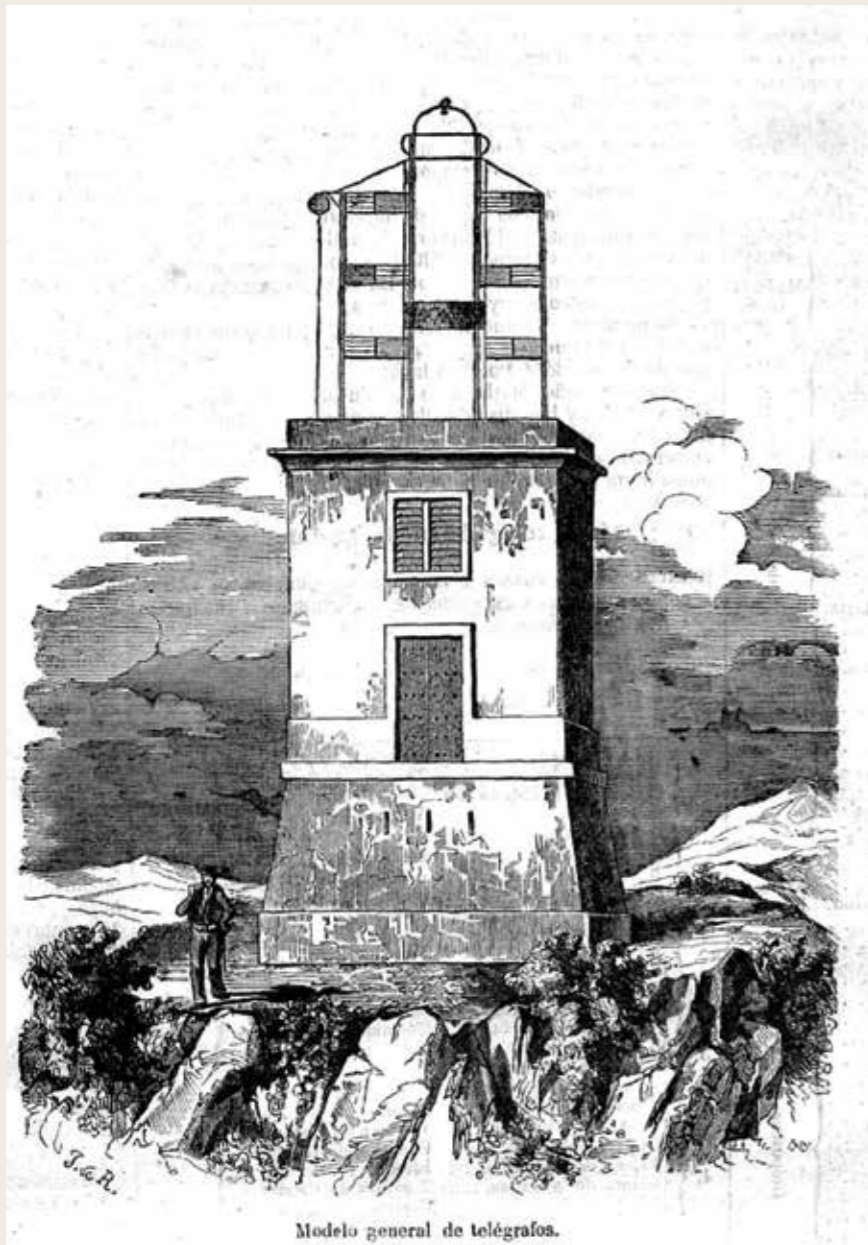
La primera de les mesures que es van dur a terme en aquest sentit va ser la millora de la xarxa viària. L'altra gran mesura va ser en el camp de les transmissions, amb la implantació a Catalunya d'una xarxa de telegrafia òptica d'ús exclusivament militar, de manera anàloga a la que ja havia funcionat en algunes regions espanyoles uns quants anys abans, durant la Primera Guerra Carlina.

La Reial Ordre de 26 de novembre de 1846 deixava prou clar qui podia fer ús d'aquell telègraf:

“Únicamente los Capitanes Generales y los Jefes Políticos podrán dirigir por el telégrafo comunicaciones ya sea a las Secretarías del Despacho o a las Autoridades Superiores de las Provincias.”

A Catalunya, el precedent d'aquest sistema va ser una petita xarxa d'abast urbà, feta per iniciativa del capità general Manuel Pavia y Lacy, marquès de Novaliches, i dissenyada pel tinent coronel d'estat major Leonardo de Santiago. Aquesta xarxa, que va funcionar a Barcelona des del mes d'abril de 1848, comunicava l'edifici de la Capitania General amb els forts de Montjuïc, la Ciutadella i les Drassanes. Segurament satisfet amb els resultats d'aquest nou sistema de comunicacions, Pavia es va proposar tot seguit d'ampliar la xarxa, per tal que el seu abast pogués arribar a cobrir tot el conflictiu territori que estava sota la seva jurisdicció.

Una torre de telegrafia òptica

Modelo general de telégrafos.

La Xarxa Telegràfica Militar de Catalunya

Aquella xarxa estava formada per cinc línies òptiques radials que tenien Barcelona com a centre, unides per altres línies transversals, amb un total d'unes 80 estacions i uns 800 quilòmetres, repartits en les cinc línies que anaven respectivament des de Barcelona (Montjuïc) fins a Figueres, Cardona, Granollers, Cervera i Reus. Aquelles 5 línies eren:

- Barcelona - La Jonquera: 15 estacions, passant per Hostalric, Girona i Figueres.
- Barcelona - Solsona: 14 estacions, passant per Can Maçana, Manresa i Cardona.
- Barcelona - Vic: 8 estacions, passant per Montornès i Granollers.
- Barcelona - Lleida: 18 estacions, passant per Can Maçana, Igualada i Cervera.
- Barcelona - Tortosa: 17 estacions, passant per Vilafranca i Reus.

Sempre que va ser possible, es van instal·lar els telègrafs a les torres de les esglésies, edificis alts amb bon horitzó, ermites, i edificis similars, executant per a això les obres de condicionament necessàries. Per a la resta dels casos, es van construir torres de nova planta, espitlleres, de dos pisos i terrat: el primer pis estava destinat a hostatjar una guarnició d'entre 15 i 20 homes, el segon era per als torrers i operadors del telègraf, i el terrat per a la instal·lació del semàfor de senyals.

La Xarxa va ser construïda pel següent personal del Cos d'Enginyers i de l'únic Regiment d'Enginyers existent a l'exèrcit en aquells anys:

- Oficials de la Companyia de Pontoners del 1r Batalló del Regiment d'Enginyers: el capità Antonio Pasarón, els tinentes Antonio Torner i Juan Orduña, i el subtinent agregat Eusebio Torner.
- Oficials del Cos d'Enginyers: els capitans Salvador Medina, Jorge Falces, Bernardo Paternó, Antonio Guitián i Juan Modet; i el tinent Enrique Puigmoltó (que uns quants anys més tard tindria un paper decisiu en la continuïtat dinàstica de la monarquia espanyola).
- La quarta Companyia de Sapadors del primer Batalló de Regiment d'Enginyers.
- I la quarta Companyia de Sapadors del tercer Batalló del Regiment d'Enginyers.

La primera línia d'aquest telègraf seria la de Barcelona a Lleida. És dins d'aquest context que trobem la notícia de la construcció, durant el mes de maig de 1848, d'una estació del telègraf al cim de la muntanya de Sant Pere Màrtir. Ho van fer tot aprofitant les restes del fortí que els soldats napoleònics havien bastit durant la Guerra del Francès, aprofitant l'ermita dedicada al màrtir dominic Sant Pere de Verona.

Manuel Pavia, el capità general de Catalunya que va promoure aquest projecte

La premsa de l'època així ho deia:

“Segun dice el Diario de Barcelona, se trabaja con actividad en la colocacion de un telégrafo en la cúspide de la montaña de San Pedro Martir, en el mismo sitio donde antes estuvo colocada la ermita.”

La torre del telègraf de Sant Pere Màrtir, que seria la segona de la línia Barcelona-Lleida, estava en contacte visual amb la primera, situada al Castell de Montjuïc, i també ho hauria d'estar amb la tercera, que es va emplaçar a Sant Pere del Romaní, una altra ermita situada entre Sant Feliu i Molins de Rei.

El cost d'aquesta construcció va ser de 8.374 rals i 12 morabattins, que van ser inicialment aportats pels pobles dels voltants: Sarrià, Vallvidrera, Esplugues de Llobregat, Sant Just Desvern, Les Corts i Sant Gervasi, als quals més tard l'exèrcit els ho va retornar, a través dels fons endarrerits de quintes. ◀

Anuncia't a La Vall de Verç

**+ de 3.500 lectors
ens llegeixen cada mes***

Som el millor mitjà de Sant Just on anunciar-te

**Fes-te
conèixer!**

**LA VALL
DE VERÇ**

LA REVISTA DE SANT JUST
DES DEL 1979

**Consulta condicions
i tarifes:**

Tel 681 309 819

administracio@lavalldeverc.cat

*Estudi ACPC

> **SOLIDARITAT**

En Bici Sense Edat, somriures solidaris

Isaac Santana Angulo

> En Bici Sense Edat és una de les activitats més reconeixibles a Sant Just. Tothom que visqui al poble ha vist en algun moment els tricicles que passen persones grans o amb mobilitat reduïda, amb un gran somriure a la cara. Aquest projecte neix al municipi el 2016 i neix amb voluntat de crear noves relacions intergeneracionals que lluitin contra la solitud no volguda.

Aquest projecte solidari té l'origen a Dinamarca, sota el nom de *Cycling Without Age*, fa onze anys en una residència de gent gran, a Copenhaguen. En l'actualitat, el projecte ja es troba a 52 països i 2.700 ciutats de tot el món. A Espanya hi ha capítols arreu la seva geografia, però és Catalunya el territori més actiu i la que més seus té de tota la Península.

En Bici Sense Edat s'organitza en diferents capítols arreu del territori català que ja compta amb més de dotze pobles o ciutats que acullen aquesta associació sense ànim de lucre. Les ciutats o pobles que recolzen el projecte són Barcelona, Cardedeu, Castelldefels, Cornellà, Palau d'Anglesola, Granollers, Mataró, Sant Cugat del Vallès, Ripoll, Terragona, Terrassa i Sant Just Desvern. Aquest últim és un dels capítols més actius (amb més passejades i un equip de voluntariat més gran), només per darrere de Barcelona.

El secret de l'èxit d'EBSE a Sant Just és el gran equip de voluntaris i voluntàries que té. Segons Carles Sánchez, coordinador d'aquesta organització sense ànim de lucre a Sant Just, el capítol municipal és un dels que més passejades realitza. L'any passat es van batre tots els rècords amb més de 1.039 passejades i més d'11.000 kilòmetres recorreguts amb els tricicles, només a Sant Just. Unes xifres que no serien possibles sense la feina desinteressada de les persones voluntàries.

Al nostre municipi, el projecte d'EBSE compta amb unes característiques que el fa únic, ja que és el primer que fa passejades terapèutiques que s'administren des del CAP, dins del seu programa d'activitats saludables. Un altre tret diferencial del capítol santjustenc és que no només va a equipaments o residències, també funcionen amb particulars que necessitin aquestes passejades terapèutiques. A més, el projecte també s'ofereix a altres iniciatives populars com són el Bicibus escolar, en el cas que algun infant tingui problemes de mobilitat.

En Bici Sense Edat és un moviment global, amb una estructura de voluntariat que la fa sostenible en l'àmbit econòmic. No obstant l'associació necessita finançament per tal de pagar els tricicles, el seu

manteniment, l'electricitat que necessiten les bateries i una sèrie de despeses necessàries per al desenvolupament de l'activitat. A Sant Just aquest finançament surt de Sant Just Solidari que, juntament amb l'Ajuntament, acullen i nodreixen de capital el projecte. Aquest darrer any, l'EBSE Sant Just ha aconseguit un important espònsor, la tecnològica sostenible SENERGY, que aporta el 60% del capital anual per tirar el projecte endavant.

Per a més informació o per a donar suport al projecte d'EBSE a Sant Just, bé sigui fent-vos socis, col·laboradors o voluntaris, podeu dirigir-vos a <https://enbicisenseedat.cat/contacte/>. En aquest moment, hi ha prevista una formació per a persones interessades a formar part del voluntariat. Serà el 29 de setembre, sessió teòrica en línia, de 17:30 a 19, i una de pràctica, en data a determinar. <

El servei permet una passejada lúdica...

...o també participar en les celebracions tradicionals i reivindicatives. Aquí, durant la darrera celebració de la Flama del Canigó

Els pagesos del Parc Agrari del Baix Llobregat

Justícia i Pau Sant Just Desvern

Josep Cano

El Parc Agrari del Baix Llobregat està format per terres d'al·luvi transportades pel riu Llobregat al llarg del seu recorregut des de la capçalera al Pirineu oriental fins a la desembocadura a la localitat del Prat de Llobregat. Té una superfície de 2.938 ha i comprèn 14 municipis. Hi treballen unes 2.200 persones en un conjunt de 621 explotacions amb una mitjana de 2,7 ha. És una terra fèrtil amb sèquies a banda i banda del riu i disposa d'aigües subterrànies. Les zones humides formen part dels refugis d'hivern de moltes espècies d'aus migratòries.

L'òrgan gestor del Parc Agrari és un consorci integrat per la Diputació Provincial de Barcelona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, el Consell Comarcal del Baix Llobregat, la Generalitat de Catalunya, la Unió de Pagesos i els 14 ajuntaments que hi tenen territori.

Prop del litoral, el Parc Agrari conviu amb els espais naturals protegits de la Ricarda i el Remolar, i també amb l'aeroport de Barcelona. La Unió Europea ha manifestat al Govern de l'Estat i a la Generalitat de Catalunya la necessitat de conservar aquests espais naturals del delta del Llobregat, també els agraris, i mantenir-los tal com estan, ja de per si molt degradats.

La importància del Parc ve donada per la producció d'aliments, fruites i verdures de qualitat i de proximitat als mercats de consum. Les persones que s'ocupen de treballar aquestes terres

són majoritàriament pagesos de finques familiars heretades en el temps, però actualment travessen per seriosos problemes de continuïtat a causa d'una acumulació de factors que dificulten la feina diària al camp.

Per la importància que té en el proveïment d'aliments i en la conservació del medi ambient del nostre territori, enumerem a continuació alguns dels problemes que els afecten.

De sempre la crema de les podes es feia als mateixos camps, amb cremes controlades que permetien a més recollir com a adob les cendres del cremat. Des de fa un temps, però, no estan permeses i l'alternativa que ha donat la direcció del Parc és recollir i transportar la poda fins a abocadors, la qual cosa implica a més un cost afegit.

Els robatoris de collites són freqüents i van en augment. També es roben tota mena d'eines per al treball, que extreuen fins i tot de les estances tancades dels horts.

Per la proximitat de grans poblacions al voltant del Parc, s'està produint un fenomen d'ocupació temporal dels horts per part de persones alienes, sobretot els dies d'esbarjo, aprofitant que els pagesos no hi treballen. Aquesta pràctica, evidentment il·legal, comporta problemes, entre altres de neteja, per culpa de les deixalles (plàstic, papers, brossa en general), restes de focs, etc.

Un altre problema creixent és l'aparició d'aus i mamífers invasors (porcs senglars, cotorres i d'altres) que viuen i proliferen als camps, malmetent els fruiters i les verdures.

Històricament, els pagesos reparaven els camins amb terra barrejada amb grava que extreien del riu. La mescla forma una massa sòlida i resistent al pas de vehicles agrícoles. Ara ho tenen prohibit. Sols poden emprar terra per tancar els forats, la qual cosa comporta una degradació molt més ràpida dels camins i la consegüent dificultat de circulació.

Hi ha una certa quantitat de rieres que tenen l'origen en els municipis que envolten el Parc i que sovint duen aigües grises, amb les dificultats que comporta la seva neutralització.

Evidentment, als agricultors del Parc també els afecta l'increment dels preus del fertilitzant, de les llavors, del combustible, de l'energia elèctrica, entre altres, que no sempre poden traslladar al producte final, la qual cosa suposa la reducció dels seus ingressos.

A tots aquests problemes cal afegir-hi els efectes del canvi climàtic que ens està afectant. Els períodes de calor prolongats en el temps, la manca de pluges i la sequera accelera i avança la floració dels arbres i altres cultius. Això genera incertesa sobre la producció final de les collites.

Parlant amb algunes de les persones afectades hem pogut constatar un cert desànim per seguir amb la seva activitat. Molts dels pagesos són d'edat avançada i un cop es jubilin no tenen la continuïtat assegurada, amb el risc d'abandonament de la terra que conreen.

Està en perill la continuïtat de la tradicional producció agrícola del Delta del Llobregat. Una activitat que hauríem de preservar pels beneficis que ens aporta, tant pel que fa a la producció de producte de qualitat i proximitat com pels beneficis mediambientals que comporta per a l'àrea metropolitana.

Algun dels comentaris que hem recollit és que els tècnics del Consorci que gestiona el Parc prenen decisions i creen normes sobre el seu funcionament, sense consultar directament els pagesos, sense tenir prou en compte els seus coneixements i experiència. Haurien de cooperar per prendre les decisions més convenientes.

Les subvencions fetes a destemps tampoc ajuden. Sovint serveixen per tancar forats mentre se n'obren uns altres. I hi ha necessitats contrastades a les quals no es dona assistència.

Actualment, s'està tornant a negociar en l'àmbit polític l'ampliació de l'aeroport del Prat, amb la construcció d'una tercera pista. En el seu moment ja es va estudiar aquest tema i, entre altres opinions en contra, Barcelona Regional (Agència de Desenvolupament Urbà) estimà que la construcció de la tercera pista comportaria un increment de 2,8 tones, un 33% més, de diòxid de nitrogen (NO₂), un dels motius per desestimar l'ampliació.

Recentment, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) va concloure que Barcelona i la seva àrea metropolitana ha infringit sistemàticament la directiva comunitària sobre la qualitat de l'aire, superant els nivells màxims permesos de NO₂, posant en risc la salut de 4,2 milions de persones.

La disjuntiva entre la conservació del Parc Agrari i els espais naturals protegits i la construcció de la tercera pista de l'aeroport és una qüestió que ens hauria de preocupar.

L'encíclica del Papa Francesc "Laudato Si" ens diu (L534): "Algunes espècies poc nombroses, que solen passar desapercebudes, juguen un rol crític fonamental per a establir l'equilibri d'un lloc". Per al bon funcionament dels ecosistemes també són necessaris les aus, els insectes, els rèptils, els aigüemolls i la innombrable varietat de microorganismes que hi habiten. <

A la pàgina anterior: Fotografia capçalera de la web <https://parcs.diba.cat/es/web/baixllobregat> feta per Josep Cano
De dalt a baix: Mapa del Parc Agrari del Baix Llobregat (extret de la web esmentada) i un dels productes dels horts del Parc Agrari
Foto: Nuri Rosés

ESTÈTICA DENTAL - ORTODÒNCIA
BLANQUEJAMENTS - IMPLANTS DENTALS

C/ Bonavista, 56 - Tel. 93 372 40 52 - 08960 Sant Just Desvern
www.clinicadentalsantjust.com

Sol·liciti hora per telèfon o personalment
tots els dies, de dilluns a divendres

CLÍNICA DENTAL
Sant Just

Margarita

C/ Major, 5 - 08960 Sant Just Desvern
Tel. 93 371 74 18 646 011 725

jardineria **JF** fornt
Disseny i realització de patis i jardins

tel. 93 372 10 20 - info@jfornt.com - www.jfornt.com

sanju des de 1967
rètols

Retolació i vinils

www.san-ju.com

LA VALL DE VERÇ
LA REVISTA DE SANT JUST DES DEL 1979

**Fes-te-la teva
Escriu,
denuncia,
participa!**

Tel. 681 309 819 / redaccio@lavalldeverc.cat

Joan 607 863 002 Carles 607 960 038

carles + joan
SANT JUST

pintors@pintors-carlesjoan.com
WWW.PINTORS-CARLESJOAN.COM

PINTORS
C. Sant Lluís, local núm. 1 - 08960 Sant Just Desvern (Barcelona)

YAMAHA HONDA
SUZUKI DERBI
DUCATI KYMCO
aprilia Kawasaki
PIAGGIO

25
aniversari
1997 X 2022
MOTODESVERN

Sadet 33, Sant Just Desvern · 93 372 91 53 · www.motodesvern.com

SARRIÀ ST. JUST
1923 2023

ISART S/L
HORTICULTOR

100 ANYS

Camí de la Muntanya, s/n
08960 St. Just Desvern

de 8h. a 13h. i de 15h. a 19h.
ds. de 8h. a 13h.
dg. i festius d'11h. a 14h.

Tel. 93 371 83 84/625 526 030
horticulturalisart@gmail.com

JA
Puig Alsina
Joiers des de 1917

Bonavista, 67 Tel. 93 372 18 54
08969 Sant Just Desvern

Avd. Gaudi, 1 Tel. 93 772 26 44
08755 Castellbisbal

La Xarxa Educativa de Sant Just crea comunitat

Núria Jiménez i Huertas. Pedagoga

És un espai de trobada comunitària, obert a totes les persones interessades per l'educació i el desenvolupament saludable d'infants i joves, perquè, com diu un proverbi africà: per educar un infant cal tota la tribu

La Xarxa organitza una trobada mensual presencial, per conèixer-se, detectar necessitats i preocupacions, per compartir criteris i valors. Quan persones de diferents àmbits es troben, poden compartir experiències i projectes, fruit d'observar la diversitat social i cultural dels infants del poble i d'escoltar com viuen determinades situacions. Les persones interessades a participar ho fan a títol personal, no requereix fer-ho en representació.

Va néixer per iniciativa de la regidoria d'Educació, amb el suport de l'ICE-UAB. Va iniciar el seu recorregut l'any 2011 com a Xarxa 0-6 anys. Durant el II Fòrum del PEC de Sant Just (Projecte Educatiu de Ciutat, 2023) s'acordà formalment ampliar-la fins als 16 anys, a petició de les famílies, perquè englobés les etapes d'infància i adolescència. L'any 2012 es van definir la missió, els valors i objectius de la Xarxa que ben aviat està previst revisar.

És un model de xarxa intersectorial no centralitzada, oberta a tots els agents educatius de la comunitat; s'entén com un recurs que genera sinergies, des de la transversalitat que reclama *una ciutat que educa*. Per la Xarxa, és valuós el compromís d'un nucli de persones que s'impliquen de forma regular en les trobades: formen part d'un grup motor que genera estabilitat i permet enllaçar qüestions plantejades. L'accessibilitat i la flexibilitat de la Xarxa, faciliten l'aportació d'iniciatives i la generació de debats que no interfereixen amb altres espais participatius més estructurats.

A escala funcional, la Xarxa disposa d'una secretaria tècnica, que convoca les trobades, promou contactes entre *nodes*, acull propostes, dona sortida a iniciatives, documenta i facilita l'avaluació. La Xarxa ha consolidat alguns projectes com, els **Divendres al Parc** (el mes de maig), en què s'organitzen jocs i activitats pels infants a l'aire lliure. És una convocatòria on participen joves, famílies i entitats del poble; **la Xarxa a les Ones** (un programa a Ràdio Desvern) on es divulguen qüestions tractades a les trobades mensuals; i **la Jornada de la Xarxa** (10a edició l'any 2022) on s'aborden inquietuds o demandes que s'han prioritzat: hi participen unes 50 persones.

Els darrers anys, la Xarxa ha fet passes de forma natural, vers la seva ampliació. S'ha dut a terme el programa "aprenem plegats" amb famílies; s'han

compartit iniciatives de les escoles com, "la tutoria entre iguals"; o "la comunicació entre infants 0-3 amb infants amb NEE", tots ells preciosos. Hi ha molt camí per recórrer amb l'ampliació fins als 16 anys: nous contactes, necessitats recurrents i nous reptes emergents.

Fem nostre un principi de la UNESCO (la Comissió Internacional sobre l'Educació del segle XXI) quan diu: *"l'educació és un procés que dura tota la vida"*. En conseqüència, quan l'educació és important, tant a nivell formal com a nivell no formal –a la família, l'escola i al carrer– és tota la comunitat que educa i s'educa.

Per contactar, rebre informació o convocatòries, escriure a: xarxa06santjust@gmail.com. <

Infants pintant a la Plaça de la Pau. "Divendres al parc" (maig de 2023)

El Club Atletisme Sant Just encara espera la construcció d'una pista d'atletisme reglamentària

Andrea Asmarats Mir

➤ L'any 2010, en un context de crisi econòmica, neix el Club Atletisme Sant Just. En els seus inicis entrenaven a la pista d'atletisme de l'Escola Alemanya i a les pistes de Cornellà de Llobregat. Més tard, van començar a entrenar a les pistes de Sant Feliu, on continuen entrenant 11 anys més tard.

Encara entrenen a Sant Feliu

L'Quan es va crear el club, poder entrenar a Sant Just i, per tant, tenir una pista d'atletisme reglamentària al municipi, per petita

Haver d'entrenar fora de Sant Just suposa per al Club un greuge comparatiu amb els clubs d'altres especialitats esportives, ja que s'han de desplaçar i han de pagar un lloguer

que fos, era tot un somni. Des de la directiva entenien que enmig d'una crisi econòmica, construir una pista d'atletisme no era quelcom prioritari per a l'Ajuntament. El problema arriba quan pocs dies abans d'iniciar la temporada 23/24, la situació és exactament la mateixa.

L'any 2014, l'Ajuntament de Sant Just va concedir la construcció d'un club de pàdel a Mas Lluí. De la pista d'atletisme, que feia anys que es demanava, no se'n sabia res. Aquell mateix any, en una entrevista amb La Vall de Verç, Carles Martínez, coordinador esportiu i fundador del club, explicava que una de les seves propostes era construir la pista d'atletisme al mateix terreny on es troba el Parc Ciclista del Llobregat, per tal de repartir costos entre els tres municipis que el tenen mancomunat: Sant Just, Sant Joan Despí i Esplugues.

Pràcticament, deu anys més tard d'aquella entrevista, la proposta de la pista al Parc Ciclista ha quedat només en paraules. Avui en dia, des del club estan a l'espera d'una requalificació de terrenys per tal que l'Ajuntament iniciï la

construcció d'una pista d'atletisme municipal. Des de la Junta Directiva pensen que aquest procés de requalificació és interminable. Entrenar a Sant Just és encara un somni, però tampoc tenen un espai per tenir una secretaria, per guardar els trofeus o per arxivar documents.

Des del club expliquen que fins ara l'única proposta per part de l'Ajuntament ha estat la construcció d'una pista de 200 metres, o com a màxim de 300 metres. Cap de les dues llargades és reglamentària, és a dir, no s'hi pot competir. Per tant, des del club van desestimar aquesta opció. En Carles Martínez pensa que, si s'hagués acceptat aquesta proposta, mai s'hauria dut a terme la construcció d'una pista de 400 metres.

Si més no, des de l'Ajuntament afirmen que en un principi la petició del club era la d'una recta i una corba final, que es va acabar convertint en una pista de 200 metres. Per a una construcció d'aquestes mides sí hi havia la possibilitat de fer-ho en terrenys municipals qualificats com a equipament. Finalment, i a causa del creixement del club i el nivell de competicions a les quals participen, van demanar una pista de 400 metres.

Actualment, a Sant Just no queda cap terreny municipal qualificat com a equipament amb unes mides que permetin construir una pista de 400 metres, per petita que sigui. L'últim terreny d'aquestes característiques es trobava a Mas Lluí, i l'han cedit a Educació per a construir un institut-escola.

Ara mateix, per tenir una pista d'atletisme de 400 metres a Sant Just, el primer que cal és adquirir un terreny prou gran i després fer una modificació de planejament del terreny, perquè sigui considerat com a equipament, tal com explica l'alcalde Joan Basagañas. Des de l'Ajuntament pensen que totes les parcel·les on es podria ubicar la pista d'atletisme es troben al límit entre el nucli urbà i Collserola o al costat de la Riera. Si més no, admeten que aquest procés és a molt llarg termini i que no està previst construir la pista d'atletisme durant aquest mandat que tot just comença.

Els desavantatges que comporta entrenar fora del municipi

El fet de no entrenar a Sant Just els comporta grans desavantatges, que els altres clubs esportius municipals no pateixen. El més significatiu és el pagament del lloguer de les pistes de Sant Feliu. Com totes les entitats santjustenques, el Club d'Atletisme rep una subvenció per part de l'Ajuntament, però aquesta subvenció sempre es veu abocada al pagament del lloguer. Això acaba suposant un increment de les taxes que paguen els pares dels

atletes. Des del club els agradaria utilitzar la subvenció per millorar el material i els equipaments dels quals disposen, però els és molt complicat.

Des de l'Ajuntament de Sant Feliu mai els han proposat convertir-se en un club santfeliuenc, ja que en el fons tant el consistori com el club esportiu es veuen beneficiats amb la situació actual. Des de l'alcaldia se'ls fa un abaratiment del preu del lloguer, pel fet que consideren que el club ofereix un servei als habitants del seu municipi.

Si més no, els desavantatges d'entrenar al poble veí són més que els petits avantatges que hi poden existir. Un dels problemes de Sant Feliu és que la pista d'atletisme, tot i ser reglamentària, no està homologada per dur a terme competicions. Això fa que el club no pugui organitzar competicions i, per tant, deixi d'ingressar diners per la realització d'aquestes. A més a més, qualsevol activitat que vulgui organitzar el club a les instal·lacions de Sant Feliu sempre ha d'anar a càrrec del club, ja que

Malgrat les dificultats, el Club s'ha consolidat i està donant fruits, gràcies al bons resultats esportius dels seus atletes

l'ajuntament veí pot ajudar, però no poden assumir costos perquè són una entitat santjustenca.

Però els desavantatges no són només per al club, també en surten perjudicats els i les atletes. En un primer moment, quan es va fer el canvi de pistes (de l'Escola Alemanya i Cornellà a Sant Feliu) ja va haver-hi nens i nenes que es van donar de baixa. Ara com ara, el transport i els horaris continuen sent un problema per als atletes, sobretot per a aquells que es troben en edat adolescent.

El coordinador esportiu del club, Carles Martínez, posa d'exemple els altres clubs santjustencs, on els esportistes entre els 12 i 16 anys no tenen cap mena de problema per arribar als entrenaments caminant. En canvi, els i les atletes santjustenques depenen sempre dels pares o del transport públic per arribar a les pistes. Els horaris no sempre coincideixen i això és un dels factors que fa que els nois i noies es tirin enrere o deixin de formar part del club. ◀

ATLETISME

Ona Martínez és 10a al Campionat d'Espanya sub 23

➤ Tot i la manca d'un lloc on entrenar a Sant Just, el Club d'Atletisme sempre ha obtingut grans resultats a les competicions catalanes i estatals. En aquesta ocasió, l'heptatleta santjustenca Ona Martínez va representar el CA Sant Just al Campionat d'Espanya sub 23, celebrat l'1 i 2 de juliol a Tarragona. Ona Martínez va acabar els campionats com la 10a classificada de tot l'estat a la prova d'heptatló.

De les set proves que componen l'heptatló, tanques, salt d'alçada, llançament de pes, 200 metres llisos, salt de llarga-

da, llançament de javelina i 800 metres llisos, Martínez va aconseguir marca personal en el llançament de javelina i els 800 metres llisos. La puntuació final de tot l'heptatló també es va convertir en la marca personal de l'atleta.

Les diverses marques personals no van ser suficients perquè l'atleta santjustenca escalés posicions a la classificació final. Així i tot, el fet d'haver representat el club i el municipi en un Campionat d'Espanya ja és tot un èxit, per a una atleta que continuarà competint al màxim nivell.

Ona Martínez instants abans del llançament de javelina amb què va aconseguir marca personal. Foto: Miquel Merino Gimenez

VOLEIBOL

El Voleibol Sant Just engega el projecte “Mateixes oportunitats per a totes”

> El Voleibol Sant Just sempre ha estat un club pioner en feminisme i han estat sempre un referent per a les noies santjustenques. Des del club sempre han engegat diversos programes i projectes per recolzar a les seves jugadores. Alguns exemples són: Empodera el joc, on formen a futures dones líders a través dels valors de l'esport i del club; Racó Solidari, on es poden fer donacions de manera anònima per a les famílies amb pocs recursos; el programa BUDDY, on les jugadores sèniors del club acompanyen i fan un seguiment de les més petites durant la temporada. I el més recent

i pioner a tot l'estat, Mujer Deporte y Cáncer, que sorgeix arran del cas de l'Irene Ruiz.

L'últim projecte que ha engegat el club s'anomena “Mateixes oportunitats per a totes” que, com bé diu el nom, té com a objectiu principal que cap jugadora es quedi sense jugar per problemes socioeconòmics. El projecte està enfocat en aconseguir beques per a aquelles jugadores que no són de Sant Just o per completar les beques que ofereix l'ajuntament de Sant Just. A més a més, a través d'aquest projecte també busquen

els fons necessaris per a poder treballar amb una psicòloga esportiva.

El passat mes d'agost la jugadora i entrenadora del Voleibol Sant Just, Andrea Bové, va presentar el projecte a la plataforma #EllasSonDeAquí, on va demanar tres beques solidàries de manera anònima, per poder traslladar el valor afegit del primer equip que aporten els patrocinadors a la resta d'equips del club. Aquesta plataforma busca sensibilitzar, donar ressò a l'esport femení i oferir un espai on les esportistes d'arreu d'Espanya puguin optar a un finançament.

PATINATGE

El club de patinatge artístic santjustenc tanca la temporada amb èxit

El Gerard Martínez durant la seva participació al Campionat d'Espanya

> El club P.A. Sant Just ha tancat una gran temporada, on fins a 13 patinadores han assolit la classificació per a campionats superiors. A més a més, en Gerard Martínez, també patinador del club, va finalitzar en l'11a posició (d'un total de 25 participants) als Campionats d'Espanya de Patinatge Artístic Lliure, en categoria cadet, el 29 de juliol.

Pel que fa a les patinadores que han obtingut la classificació a un campionat superior, deu d'elles es troben entre els nivells 1-10. De la categoria cadet de nivell 10, la Georgina Barea s'ha classificat pel trofeu fora de Catalunya. També cadets, però de nivell 7 i 5, s'han classificat per la Copa Catalunya la Nahia Gata, la Julia Torné i la Mariona Ripoll. A la cate-

goria infantil, dues patinadores de nivell 8 han aconseguit classificar-se a propers campionats: L'Emma Salvador, al trofeu fora de Catalunya i la Rocío Delgado, al trofeu federació. Maria Martín, infantil de nivell 4, ha obtingut la classificació per la Copa Catalunya.

Entre les classificades més petites es troben l'Ona Malé, de categoria aleví nivell 7, que participarà en la Copa Catalunya, la Noa Casado i la Carlota Torné, de categoria aleví i benjamí respectivament i ambdues de nivell 2, que participaran en el campionat federació. Els èxits del club santjustenc no acaben aquí, ja que tres patinadores de nivell 11 s'han classificat pel campionat federació júnior i sènior. Al campionat júnior participaran la Neus Llin i la Nerea Muñoz, els propers 28 i 29 d'octubre, i al sènior hi participarà la Marina Sarmiento, el 4 i 5 de novembre.

HOQUEI

Debut irregular de l'HCSJ

> El 16 d'agost començava els entrenaments de preparació l'HCSJ, de cara a afrontar amb les màximes garanties la temporada a l'elit de l'hoquei estatal. El 29 d'agost disputava el primer compro-

mís en partit de la Lliga Catalana, en un enfrontament amb el Reus Deportiu.

El matx, jugat a la Bonaigua, va deixar una molt bona impressió dels santjustencs. Quan faltaven 15 minuts guanyaven per 3 a 0, però finalment sucumbrien amargament, després d'una espectacular

remuntada que el Reus culminaria a manca de 20 segons per a la finalització del partit. Resultat final 3 a 4. El segon partit es va celebrar el dia 1 de setembre, a terres lleidatanes, on van perdre estrepitosament, per 5 a 2 contra el Finques Prats Lleida.

L'HCSJ iniciarà el 30 de setembre el seu camí de somni a l'elit de l'hoquei

> El primer equip de l'HCSJ començarà la seva primera temporada a la Parlem Ok Lliga, la màxima divisió estatal, el 30 de setembre. S'estrenarà a la competició com a local, rebent el Parlem Calafell a la Bonaigua. La fase regular també la tancarà com a local, el 27 d'abril contra l'Igualada Rigat.

La primera data significativa de la temporada serà la jornada 4. El pròxim 15 d'octubre el Liceo Corunya visitarà la pista de la Bonaigua. Un mes més tard, l'11 de novembre (jornada 8), el FC Barcelona,

també visitarà el poliesportiu municipal. La jornada següent, serà l'HCSJ el que visiti la pista del Reus Deportiu, un dels altres rivals complicats de la primera categoria. A la segona volta, l'HCSJ visitarà les pistes del Liceo i el Barça el 27 de gener i el 24 de febrer, respectivament. El Reus arribarà a Sant Just el 9 de març.

Per enfrontar aquesta primera temporada a la màxima categoria, l'HCSJ ha incorporat quatre nous fitxatges: Elagi Deitg, Xavier Crespo, Cristian Rodríguez i l'Iñaki Cabezas. Deitg arriba per aportar experi-

ència a la porteria, després que el director tècnic el convencés per no penjar els patins. Xavier Crespo arriba del CP Tardell i Rodríguez del CH Caldes, on ha jugat les últimes quatre temporades.

L'Iñaki Cabezas, l'últim fitxatge del club santjustenc, va ser una de les revelacions de l'anterior temporada. Cabezas arriba del CP Congrés, equip amb qui va anotar 16 gols a l'Ok Lliga Plata durant el curs 22/23 amb només vint anys.

FUTBOL

La santjustenca Elba Vergés fitxa per l'Eibar

> Després d'una temporada a les files de l'Alavés, la futbolista santjustenca Elba Vergés torna al SD Eibar. Amb aquest equip va competir la temporada 2021/22, per seguidament fer el salt a la primera divisió femenina amb l'Alavés.

Després d'una temporada nefasta per l'equip de Vitoria-Gasteiz, amb el descens a la Primera RFEF, el nom oficial de la segona divisió femenina, Vergés ha tornat a l'equip de Gipuzkoa. Amb comparació a l'Alavés, l'Eibar és l'altra cara de

la moneda. Després d'una temporada excel·lent a la Primera RFEF, ha aconseguit l'ascens a la primera divisió nacional, coneguda com a Liga F, l'única divisió professional del futbol femení espanyol.

Per tant, Elba Vergés continuarà una temporada més sent futbolista professional i competint a la màxima categoria estatal. La central santjustenca va començar la seva carrera com a futbolista amb setze anys al Barça B i amb 18 anys es va sumar a l'equip baixllobregatí del Levante-Las Planas. A la temporada 2015/16, amb vint anys va fer cap a les files de l'Espanyol, on va jugar fins al curs 2020/21.

Presentació oficial d'Elba Vergés com a jugadora del SD Eibar (Font: Instagram SD Eibar)

Què és i qui hi ha al darrere de la Juràssic Cup?

> El passat 16 de setembre es va dur a terme la setena edició de la Juràssic Cup, un torneig de futbol enfocat als futbolistes i als aficionats d'aquest esport d'entre 40 i 60 anys de Sant Just i voltants. Darrere aquest torneig es troba l'Associació Esportiva Sub 60, que tot i que és una agrupació que existeix des de 2012, no va formalitzar-se com a tal fins al 2018.

En un inici eren un grup de pares de jugadors de l'Atlètic que es reunien els diumenges a les vuit del matí per a jugar a futbol. El mateix Atlètic els cedia les pilotes, els petos i altres materials. En el seu origen, aquest grup de pares competia representant a l'Atlètic Sant Just. Si més no, durant els anys el grup de pares va anar creixent i finalment van decidir crear l'Associació Esportiva Sub 60, l'any 2018, per facilitar l'organització.

Cartell promocional de la setena edició de la Juràssic Cup

L'idea d'organitzar la Juràssic Cup va sorgir mentre tornaven de competir en un torneig internacional de veterans. Des de l'associació volien crear una competició semblant, però a petita escala. Durant aquestes set edicions s'han trobat amb algun entrebanc, sobretot quan han intentat ampliar l'escala del torneig, ja que trobar equips amb jugadors de més de 45 anys és complicat, segons explica el president de l'Associació Esportiva Sub 60, el Gerard Vila.

Al llarg de l'any, l'associació organitza partits amb altres equips i cada mes de juny viatgen a Sant Sebastià per disputar la Donosti Màster Cup, on aquest any van ser els subcampions del torneig. Enguany també han participat en la Festa Major, organitzant la festa amb temàtica “anys 80” i el tradicional partit grocs contra blaus. Valoren positivament l'experiència i no descarten organitzar alguna altra activitat durant l'any.

Els 50 metres de carrer que col·lapsen el centre del poble

> L'agost és el temps més propici per fer els arranjaments i el manteniment de carrers i infraestructures. És inevitable i, per molt que patim la concentració d'obres en molt poc temps, és el mal menor, i necessari. Mentre la major part dels vilatans estan de vacances, als pocs que resten al poble els toca patir-ne les conseqüències. És així.

Una de les obres que enguany s'han dut a terme a Sant Just ha estat l'asfaltatge d'una part del carrer Freixes, entre Badó i Mercat. Un tram molt curt, amb prou feines de 50 metres, que durant dos dies han col·lapsat el centre del poble. No és la primera vegada, ni l'única, que aquest tram de carrer esdevé el punt neuràlgic de Sant Just. El carrer sencer, de fet, tanca la circulació cada any, amb motiu de la festa dels Karts de coixinets. Ja hi estem avesats, doncs.

No és, per tant, un fet nou. L'afectació dels Karts en la quotidianitat se centra en un cap de setmana i,

sobretot, en el dissabte. Tot el poble ja ho sap, participa de l'esdeveniment i ja és una tradició que a ningú no agafa per sorpresa.

Tornar de vacances, haver de reomplir el rebost i no poder-te acostar al centre és el que es van trobar molts dels i les santjustenques que els dies 28 i 29 d'agost volien anar a Mercat des de la perifèria. Sembla un despropòsit fet amb traïdoria. Quan els 50 metres del carrer Freixes que van de Badó a Mercat es tanquen a la circulació, l'accés a l'aparcament del Milenari i al centre del poble es paralitza. Especialment, com ha estat el cas, quan no hi ha ni cartells anunciadors, ni rutes alternatives, ni agents de la Guàrdia Urbana visibles donant suport i guiant els conductors i conductores que es troben els carrers adjacents tancats, o en mig de culs de sac provisionals.

Poques vegades tan poc afecta tant. Que només 50 metres afectin tot el centre, sense mesures correc-

tores, no té gaire sentit. Ni la ciutadania, ni els comerciants, aquells a qui es diu estar donant suport per fer poble, no ho entenen.<

La Foto del mes és una secció de participació. Podeu donar compte, aplaudir o ressaltar una situació digna d'esment o simpàtica, queixar-vos o denunciar qualsevol fet, una anomalia, una deficiència o una incoherència, o un comportament incívic, que observeu al nostre terme.

Cal adreçar-nos una fotografia amb bona resolució (300 dpi), amb la corresponent explicació, a l'adreça redaccio@lavalldeverc.cat. Tot i que la publicació serà totalment anònima, cal que ens indiqueu el nom i un telèfon de contacte de la persona remitent.

Problemes d'escacs

per Miquel Blanc

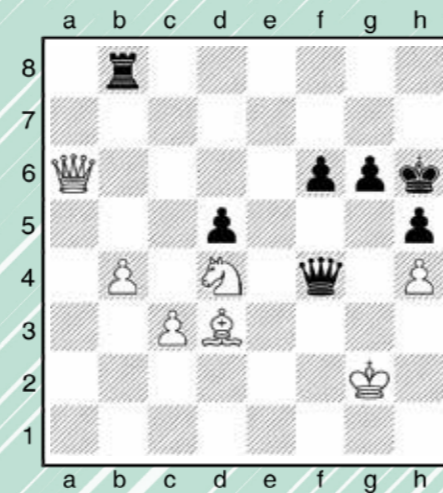
Problema núm. 147

Blanques juguen i guanyen

Amb una demolidora jugada, les blanques obliguen a abandonar al contrincant, perquè han d'optar per perdre la Dama o rebre mat.

Solució:

1.- Cf5+!!! (si no maten amb Dama) 2.- Dxf6+ , Rh7 seguida de Dg7++
3.- Axf5+ , Rg8 4.- Dh7++ , si 1.-Rh7 , 2.- Da7+

La font de la Bona Aigua

Albert Hill Giménez

> Inaugurada l'any 1933 durant la Segona República, aquesta font i la zona verda annexa tenien una gran acceptació per part dels santjustencs i famílies de la comarca. Estava situada a tocar de la riera de Sant Just Desvern, en l'anomenat Camí de la Muntanya que passant per la masia de Can Carbonell acabava al petit poble de Vallvidrera, a la serra de Collserola.

Es feien molts aplecs i excursions gastronòmiques, costum molt arrelat i sa. Les diverses famílies es relacionaven al voltant d'un arròs a la cassola o unes costelles de xai amb allioli, mentre els menuts corrien i jugaven pels voltants, fet que era d'agrair pels pares i mares. Al vespre, la mainada estava calmada i amb ganes de dormir.

La gran quantitat de visitants va promoure fins i tot la construcció d'un berenador que complementava els queviures que la gent aportava als dinars, encara que aquesta construcció va alterar l'equilibri entre natura i desenvolupament.

L'any 1975 s'iniciava el procés per la construcció de l'Institut, que començaria a funcionar el 1978. No es va tenir la valentia de fer un urbanisme ben planificat i es va optar per agafar amb presses una pastilla de terreny en el plànol i construir un equipament bàsic als afores del centre urbà, és a dir, a la quinta nata.<

SANT JUST DESVERN - 12

Font Bona Aigua

Foto antiga: Postal de Sant Just Desvern, col·lecció Dictadura Berenguer / República

Foto actual: Aquest seria l'estat actual de l'indret aproximad on era la font de la Bonaigua. Actualment l'ocupa l'Institut de Batxillerat. En l'espai en obres hi ha d'anar un mòdul prefabricat. Autor: Josep Lluís Gil

Bibliografia

Sant Just Desvern desaparegut

Pere Font i Juli Ochoa
Editorial Efadós - 2021

L'Abans de Sant Just Desvern

Pere Font i Teresa Reverter
Editorial Efadós - 2010

Article "La font de la Bonaigua no està morta"

Antoni Anguera i Murria
La Vall de Verç, núm. 140, març 1992,
pàg. 8, 9, 12

Article "Sant Just Desvern a través de les col·leccions de postals"

Josep Quintana i Cortés
Miscel·lània d'Estudis Santjustencs II

Els Veterans de la SEAS van fer la seva sortida anual al Pirineu francès, el 8 de juliol. Van pujar la Punta SEAS, de 2385 m, al contrafort del massís del Roc del Boc, a la vall de la Ribera, Conflent, Catalunya del Nord. Dels 24 assistents, 14 es van deixar immortalitzar a la foto. D'esquerra a dreta i començant pels que estan ajupits, Anna Gómez, Joan Urpinell i Maria García. Drets, Jaume Franco, Manel Ripoll, Aina Bas, Jordi de la Riva, Joan Anton Pera, Rafel Malaret, Josep Milà, Josep Ma Ballart, Joan Gómez, Albert Cortès i Pep Gil

La Irene Forment Sánchez i l'Eloi Trullàs Malaret han dut la revista fins al Japó. A la foto, davant del castell d'Osaka

La Núria Garcia, durant el seu periple per la França. A l'esquerra, al Mont Saint Michel i a dalt, a París. Oh, París!!